

# משבצות זהב

פרשת: **יתרו**

גיליון: **42**

כ' שבט, תשפ"ג



## שיחת נשים / פרשת יתרו

### מה בפרשה?

מתן תורה על הר סיני. יתרו חותן משה מגיע אל מחנה בני ישראל בלויית ציפורה בתו, אשת משה וילדיה. משה מקבל אותו ומספר לו על הניסים שנעשו ביציאת מצרים, ויתרו בתגובה מהלל ומשבח את הבורא ומקריב קורבנות.

למחרת רואה יתרו כיצד משה שופט לבדו את העם ומציע לו לערוך שינויים: למנות תחתיו שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות שיתווכו בינו לבין העם וישפטו את המקרים הפחות קשים. משה מקבל את עצת יתרו וממנה את השופטים ויתרו חוזר לארצו.

מעמד הר סיני: בני ישראל מגיעים להר סיני וחונים למרגלות ההר. לאחר שלושה ימי הכנה, הבורא יתברך מתגלה על ההר בקולות וברקים ומוסר לעם את עשרת הדברות. מרכז הפרשה הוא מתן תורה, אך מדוע לא מוזכר הדבר בשמה של הפרשה? יתרה מכך, כיצד קרויה הפרשה על שמו של יתרו שהיה עובד עבודה זרה?

יתרו, ששימש בעבר אחד היועצים של פרעה והיה מומחה לכל עבודה זרה בעולם, מודה בטעותו ומכיר פתאום בכוחו של השם, הוא אומר למשה: "ברוך השם אשר הציל אתכם מיד מצרים... עתה ידעתי כי גדול השם מכל האלוקים".

יתרו היה אדם רוחני וחכם שמחפש את האמת (יתרו מלשון לתור, לחפש) והגיע להבנה פנימית. הוא היה משלושת היועצים של פרעה - בלעם ייעץ להשליך את כל הבנים שיוולדו ליאור, איוב שתק, ויתרו לא הסכים לעצת בלעם אפילו לא בשתיקה, ולכן קם וברח לארץ אחרת. הוא תמיד חיפש את האמת, לכן עבר מעבודה זרה לעבודה זרה, ובגלל שלבסוף עזב את העבודה זרה של מדן, נידו אותו.

אין לו שום בעיה לבצע מעבר חד ולשנות כיוון, הוא זונח את כל אמונותיו והרגליו הקודמים

ומאמץ בהתלהבות את אמונת השם. "וישמע יתרו" - פירש רש"י: "מה שמועה שמע ובא? - קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". ללמדך את עיקר התשובה, כי כל המכיר בטובת הקב"ה ובמציאותו, ומתחיל לילך בדרכיו וראשו "פתוח" לחיפוש אחר האמת האלוקית, וינהג ברשות הרבים כאדם עושה מצוות ומקדש שם שמיים ברבים, **תשובתו מיד מתקבלת ועוונותיו נהפכין לזכויות ונעשה צדיק גמור.**

עד כדי כך שהתורה בוחרת ששם הפרשה יהיה על שמו כשהתוכן שלה הוא מתן תורה. **כי באמת לפני שאדם מקבל על עצמו עול תורה ודרך ארץ, חייב הוא לשנות את תפיסתו, את אמונותיו, לחפש אחר האמת, מה באמת רצון השם.**

"מקום פלוני נראה קיצוני מאוד, שונה בהנהגותיו ממה ששאר העולם נוהגים". "נראה שחברה פלונית מתקדמת מהר מיד, היא קצת מגזימה, מותר להראות 2 אצבעות בכיסוי ראש, אפשר גם גרביונים בצבע חום... מה הלחץ?"

**אדם שיחפש את האמת האלוקית, יבדוק אם אותה הנהגה תקרב אותו להשם או תרחיק? האם אין זה רצון השם להוסיף בצניעות ובקדושה? ויש לומר ע"פ המבואר בדברי רבנו ז"ל (ליקוטי מוה"ק חלק א, סימן כא): יש שפע אלוקי שיווד על האדם והשפע האלוקי הזה הוא סוד רוח הקודש, אורות המקיפין.**

אבל אי אפשר לבוא אליהם אלא שיקדש את פיו וחסמו עיניו ואוזניו, והן המאירות לו שפע אלוקי. והיינו שישמור את עצמו מלהוציא שקר מפיו, את עיניו מראות ברע ואוזניו לשמוע דיבורים טובים ובכלל זה גם שמיעת ניגונים שלא ברוח תורתנו הקדושה.

**והעיקר הוא בדברי רבנו ז"ל, אמונת חכמים. בלי אמונת חכמים אי אפשר להגיע לשום דבר, כי ע"י אמונת חכמים אדם יודע איך להתנהג ואיך להתייחס לחידושים שנוצרים מפעם לפעם, שהיום הדבר נהפך להיתר - אם קצת יש מילים**

### פינת שלום בית

#### הנתינה היא חובה בזוגיות

בני זוג שאינם מודעים לעובדה שהנתינה היא שיוצרת את האהבה ומשמרת אותה גם לאחר עשרות שנות נישואין, אלא מנהלים את חי הנישואין ע"פ התחושה הרווחת בעולם כי האהבה שבלבם לבעל או לאשה, באה לידי ביטוי באמצעות קבלה מהאהוב - הרי הם חיים באכזבה תמידית. לאור זאת אין להתפלא על הכשלון בחיי הנישואין בקרב זוגות רבים כ"כ.

שהרי, אם מטרת האהבה היא לקבל, כשאינו מקבל, מתבטלת מיד האהבה. **וכאשר כל אחד מבני הזוג מודע להגדרה הנכונה של האהבה, הרי הוא בונה את אהבתו באמצעות נתינה קבועה בלי לערוך חישובים:** "מה נתתי וכמה אני מקבל". כך מגיעים שניהם למצב של נתינה הדדית ללא גבולות ולחיי נישואין מאושרים.

המזכירות את מציאות השם - השיר נראה שיר כשר וכו.

#### מה הביא את יתרו לבוא ולהתקרב אל ישראל?

"וישמע", דווקא אמונת החכמים במשה, היא הביאה אותו לבוא ולהתקרב כי בעת קריעת ים סוף היה אז קטרוג גדול למעלה - הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה (חלק מעם ישראל יצא עם תרבות מצרים מושרשת בליבו), **ועם כל זאת נקרה הים לעם ישראל אפילו שהיה אמת במה שהמקסר קיטרג, בודאי כבר עם ישראל עשו תשובה, וכשיהודי עושה תשובה, "אי אפשר עלי".**

שבת שלום ומבורך!

## שו"ת הנשים - חודש אדר וחג הפורים

### בעזרת ה' נתחיל הלכות פורים המתקרב ובא

משנכנס אדר מרבין בשמחה - ובכל דבר שנוכל אז להרבות בשמחה, מצווה היא, **וכל אחד ישער בלבו ונפשו, ומצווה בכל מה שאפשר להרבות בלבו ועניניו בשמחה של מצווה.** כל חודש אדר הוא בכלל השמחה כדכתיב "והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה, "ומנהג לחלות שלטים" משנכנס אדר מרבים בשמחה "ויש תולין אותו על המקום המשורר בבית ללא טיח (זכר לחורבן) כדי לכסותו ולהזכיר שהוא זמן שמחה. (ליקוט אברהם, הובא בפסקי תשובות)

בפרשת "כי תצא" "זכור את אשר עשה לך עמלק". ולדעת רוב הפוסקים קריאת פרשת זכור היא מצוות עשה מן התורה. יש אומרים שגם הנשים צריכות לבוא לעזרת נשים כדי לשמוע פרשת זכור והואיל ומן התורה אין זמן קבוע למצוות זכירת מעשה עמלק. (חזון עובדיה).

מנהג קדום בכמה קהילות לקרוא במיוחד עבור הנשים בזמן שיכולים לבוא לביהכ"ז ונכון שהיה אז בבית הכנסת עשרה אנשים.

בשבת שלפני ראש חודש אדר, מוציאים שני ספרי תורה וקוראים בשני פרשת **שקלים**, מפני שבזמן בית המקדש היו משמיעים על השקלים באחד באדר, על ידי הכרות בתי הדין בכל ערי ישראל, שכל אחד מישראל חייב לשקול מחצית השקל בשקל הקודש ולהביאם לבית המקדש, כדי שיקריבו קורבנות ממצעות מחצית השקל אלו החל מיום ראש חודש ניסן והלאה. נשים אינן מחויבות להגיע לבתי כנסיות ולשמוע פרשה זו.

פרשת זכור - בשבת שלפני פורים קוראים בספר השני



# אשת חיל – סיפורים מוסר ודעת תורה לחיזוק באמונה ויראת שמים

## גם היא התחילה עכשיו ללמוד – אמר הרבי

הסיפור מוסב על הגאון רבי חיים יעקב שוורץ זצ"ל, ששימש כדיין של חסידי צאנז בנתניה. כל כך הייתה קרבתו גדולה אל מרן ה'שפע חיים', שבחנותו רקד הרבי שעה שלימה ב'מצווה טאנץ', מה שלא עשה אצל אף אחד מתלמידיו. לאחר הריקוד אמר הרבי שהרגיש שהוא מרקד לפני 'ארי בתורה'.

לפני החופה, הכניסו הרבי לחדר מיוחד, ואמר לו: "אתה הרי מתמיד גדול, ואינך מבטל את זמנך. יש עתה כמה דקות עד שתתחיל החופה, ובכן אמור לי פלפול שעולה ברעיונך...", והגרח"י אמר לו באותה שעה פלפול שלם באחת הסוגיות הקשות. **לאחר החופה אמר לו הרבי זצ"ל, שגם בכל החופות שערך בקלויזנבורג, לא ראה כלה שבכתה כל כך בעת החופה, כמו הכלה שלך...**

הרבנית שוורץ תחי' סיפרה, שאחרי החתונה, כשנכנסו אל הרבי זצ"ל, אמר ה'שפע חיים' לחתן **"גם היא התחילה עכשיו ללמוד"**. המשיכה הרבנית: "לא הבנתי על מה נסובים דברי הרבי, וגם חתני לא ירד לעומק הדברים. אני כבר התחלתי לחשוש שאולי הרבי מתכוון ללימודי התפירה שהחילתי ללמוד באותם ימים, והדבר לא מוצא חן בעיניו..."

ברם, מששאל הגרח"י את הרבי לכוונתו, חיך ואמר: **"הרי חצי מהזכויות של לימוד התורה שלך עובר לעקרת הבית, ואם כן גם היא התחילה עכשיו ללמוד..."**. הרבנית שוורץ נטלה על עצמה במהלך השנים את עול הגידול של כל 13 בניה, ובהם שלישייה בלעה"ר, ולא הניחה לו לעשות אפילו משהו קטן בבית. כשביקש פעם לקום ממקומו ולשטוף בקבוק לאחד התינוקות שבכה, היא פנתה אליו בתחנונים: "ר' חיים יענקל, במטותא ממך, אנא רחם עליי, חזור נא אל השולחן-ערוך, ואני אעשה את המוטל עליי".

הבנים מעידים שאימם הגיעה לדרגה נדירה של ביטול כלפי אביהם, וכלפי תורתו. הגיעו הדברים לידי כך שכאשר דיברו פעם במשפחה על הדרגות בתורה של הרב הדיין זצ"ל, הגיב בענוות חן: **"מה החוכמה - להגיע לכך, אם יש כזו אשה שלא מניחה לעשות שום דבר בבית, והסירה ממני גם את קצה קצהו של עול...?"**

ואגב נישואיו עם הרבנית תחי', מספרים לנו בני הבית סיפור רב השראה: אבי הרבנית, הגה"צ רבי יחזקאל טויסיג זצ"ל, היה צריך פעם לעבור ניתוח ואושפז בבית החולים. בתו, הרבנית תחי', שהתה לצדו כל העת ודאגה לכל צרכיו. כל שבת קודש היה מגיע האדמו"ר מתולדות אהרן עם חסידיו לבקר את החולה.

ויהי בשבת אחת, הם מגיעים ומוציאים את הדלת נעולה, והרבנית מונעת אותם מלפותחה, ואינה מאפשרת להיכנס אל אביה החולה. הם מנסים לחוץ, אבל היא אינה נכנעת, ואוסרת את הכניסה. "מרוב ייסוריו היה אבא ער כל הלילה, ולא הצליח להירדם. רק לפני כמה דקות הצלחתי להרדימו, ואיך אתיר עתה לעוררו על ידי הכניסה לחדרו?!" אמרה. הרבי מתולדות אהרן שמע כך, ואמר: **"מבטיחוני לך, שבוכות מסירותך זו לכיבוד אב, תזכי לבעל תלמיד חכם שיאיר עיני ישראל"**.

כל בני הבית מעידים שהרבנית העמידה את הבית על תילו, ומלבד הסיוע הרב שהגישה לבעלה כדי שיוכל ללמוד, בהסירה ממנו את כל משא החיים, חינכה את בניה, ובתה היחידה, לחיים של תורה ויראה.

(קול ברמה)

## אשה מבוגרת מאוד הגיעה לניחום אבלים של האדמו"ר מקלויזנבורג, ובידיה גרבים בלויים...

היה זה בחודש תמוז תשנ"ד, ימים ספורים לאחר שהעולם היהודי הוכה באבל כבד, עם היוודע דבר הסתלקותו של הרה"ק בעל ה'שפע חיים' מצאנז זי"ע. יהודים מכל גוונים הקשת הגיעו לנחם את צאצאי הרבי. באחד הימים הגיעה אשה מבוגרת למדי. בידיה האחת נתמכת במקל הליכה, ובידה השנייה – מחזיקה זוג גרביים בלויים וישנות...

כשנכנסה לעזרת הנשים פינו לה מקום ישיבה. ניכר שהיא לא נמנית על נשות החצר החסידית המפורסמת. מה גרם לאותה אשה מבוגרת להגיע לנחם, ומה פשר זוג הגרביים אותן היא מחזיקה בידיה בהתרגשות בולטת?

והחלה האשה לספר את סיפורה האישי: האשה ניצולת שואה ששרדה לבדה מכל עירה ומשפחתה. בסיום המלחמה שכנה במחנה העקורים 'פרנוולד', בו שהה באותה עת גם האדמו"ר ה'שפע חיים' מצאנז, שאיבד את כל משפחתו בשואה, ונותר מיסור וכאוב לבדו.

למרות זאת, דמותו הרוחנית ניכרו בתוך המחנה, והוא נהג להסתובב ולחזק לבבות נשברים. באחד הימים, הבחין הרבי בנערה יהודיה תשושה ובוכיה, שמשוה במראה שלה נראה לא מושלם... הרבי ניגש אליה ושאל אותה על חייה, היכן עברה את המלחמה, וכיצד היא מבררת על שרידי משפחתה – אם נשארו כאלה.

הנערה פרצה בבכי ושיתפה את הרבי בכאבי לבה, והרבי הרעיף עליה טללי עידוד וניחום. לפתע, הבחינה הנערה כי גם הרבי פרץ בבכי מר... הנערה נבהלה: מה מכאיב לרבי כל כך? מה גרם לו להתחיל לבכות?!

הרבי אמר: "ראי נא, עברנו מלחמה כזו קשה ומייסרת. איבדנו הכל: משפחה, קהילה, חברים, בתים, נכסים. לא נשאר לנו כלום – רק הדמות היהודית שלנו. הנשמה היהודית המפעמת בנו היא הנכס היחיד שנותר לנו. הנשמה מתייסרת כשאינה לבושה בצניעות מיטבית, קשה לה להסתובב בחוצות ללא גרביים, שהיא נדבך חשוב בצניעות של בנות ישראל."

"האמיני לי, אנחנו באמת מסתובבים כ'ניצולים', אבל אנו יודעים ומאמינים שאנו בניו של המלך. לאמיתו של דבר אנו נסיכים רמי מעלה. אינני יכול לחשוב על כך שתמשיכי להסתובב ללא גרביים בחוצות קרייה, אין זה נאה לבתו של מלך מלכי המלכים!"

הנערה השיבה לו: "אמיני לי הרבי, לו היו לי גרביים - הייתי גורבת אותם בשמחה, אך מה אעשה ולא נותרו לי כאלה. היה לי זוג אחד, והוא בלה ויצא מכלל שימוש לחלוטין. והרי לא ניתן להשיג גרביים במחנה..."

הרבי ניתר כמוצא שלל רב, ושלף את הגרביים שעליו בזו אחר זו: **"גם לי אין זוג גרביים נוסף, אבל את שלי אני יכול לתת לך, ואעשה זאת בשמחה! ע"פ ההלכה גבר אינו חייב ללבוש גרביים, בעוד על אשה זו חובה גמורה. עדיף לי להסתובב בעצמי נטול גרביים, ולהעניק לך את היכולת להתלבש כבת ישראל כשרה, כנסיכה נאמנה של מלך מלכי המלכים..."**

הנערה הביטה ברבי בעיניים מופתעות. לרגע שתקה במבוכה, ואח"כ פרצו מעיניה דמעות התרגשות: "רבי, אני כבר אסתדר, אין זה ראוי שהרבי יסתובב בחוצות המחנה ללא גרביים", אך הרבי בשלו: "כואב לי לראות בת ישראל נטולת גרביים לרגליה. מותר אני על הגרביים שלי למענך, כדי לאפשר לך לשמור על צניעותך!"

מאותו יום, עד שגרביים הפכו למוצר בר השגה, היה הרבי מתהלך בחוצות המחנה ללא גרביים לרגליו. אמת, אין זה נאה שיהודי כה חשוב יסתובב כך, אך הרבה פחות נאה שבת ישראל תסתובב ללא גרביים. הרבי העדיף להקריב את הגרביים שלו, כדי שבת ישראל תשמור על קדושתה וטהרתה במלואן, כשרגליה עטופות בגרביים...

את הסיפור הזה סיפרה אותה אשה מבוגרת לנחם את צאצאי הרבי, כשהיא מציגה בפניהם את הגרביים ההן של הרבי: "ועד היום אני שומרת אותן אצלי, מזכרת מרגשת ועדות קיימת, עד כמה כאבה לאותו צדיק המחשבה שבת ישראל אינה צנועה די הצורך. עד כמה זלגו עיניו דמעות של צער לנוכח העובדה שלא היו גרביים, עד כמה הקדיש והקריב למעני, כדי שאשמור על מעמדי כנסיכה!"

"וכל ימי אני זוכרת זאת, את הרגע המרגש בו קיבלתי את ערך הצניעות, בו הבנתי עד היכן היא מגעת. אז הבנתי שצניעות היא ערך עליון, שכדאי להקריב למענו הכל כדי לשמור עליו בכל מחיר. אם הרבי העניק לי את זוג הגרביים היחיד שהיו לו, והסכים ללכת יחד בחוצות המחנה – כנראה הצניעות היא ערך יקר ונעלה, ערך שאין לו אח ורע, ערך שמשדרג את ערכו של היהודי וקובע בו חותם לאורך ימים!"

(ספר יטיב המעשיות, פניני פרשת השבוע)